

HABARI ZA KANDA YA ZIWA

CHANGAMOTO >> Umepungua kutoka tani 120 hadi 20 Uzalishaji minofu ya sangara wapungua

Na PETER KATULANDA, Mwanza

UZALISHAJI katika viwanda vya kusindika minofu ya samaki aina ya sangara, jijini Mwanza, umeshuka kwa mizezi minane sasa, kutoka wastani wa tani 120, kwa siku hadi kufikia tani 20, kutokana na uhaba wa samaki hao.

Uhaba huo umefanya wavuvi wauze samaki hao katika soko jingine la ndani, kwa kutengenisha bondo na samaki na kupata faida zaidi, badala ya kuuzia viwanda hiyo, ambayo hununua sangara mzima (akiwa na bondo) kwa bei ndogo.

Kutokana na hali hiyo, Naibu Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Abdallah Ulega, amewataka wamiliki wa viwanda vya kusindika minofu ya samaki jijini

hapa, kuzitafuta ufumbuzi sababu zinazochangia wavuvi kuuza samaki hao katika soko la ndani, badala ya viwanda kwa.

Ulega, alitoa agizo hilo juzi, alipotembelea viwanda vya samaki vya Victoria Perch na Tanzania Fish Processors, na kueleenza changamoto ya upatikanaji wa malighafi ya samaki hao, iliyochangia kushuka kwa uzalishaji.

"Ni lazima make, mjadili mnafanyaje kutanzua hiki kitendawili. Wavuvi wanaona bora wauze samaki wao kwenezo soko la ndani, badala ya kuuzia viwanda vyenu," alisema Samwel.

Naibu Waziri, alieleza kuwa soko la ndani linamfanya mvuvi atenganishie bondo la samaki na samaki mwenyewe na kuviuza tofauti, hali inayopatia

faida zaidi kuliko kuuza viwandani samaki mzima pamoja na bondo kwa bei ileele.

Awali, Meneja Ubora wa Victoria Perch, Edwin Okongo, alisema kwa mizezi minane sasa, uzalishaji wa minofu ya samaki umepungua kutoka asilimia 120, kwa siku, hadi kufikia asilimia 20, kutokana na uhaba wa sangara uliotokana na mabadiliko ya hali hewa na mvuvi kubwa.

Meneja Rasilimali Watu wa Tanzania Fish Processors, Godfrey Samwel, alisema upungufu wa sangara, umeathiri shughuli za kiwanda chake huku uvuvi haramu ukichangia upungufu huo.

"Tunaiombwa serikali iendelee kukabiliana na uvuvi haramu, hasa kweneza mialo, maana pamoja na mabadiliko ya hali ya hewa, unachangia upungufu wa samaki," alisema Samwel.

Ofisa Uvuvi wa Jiji la Mwanza, Kennedy Kitinusa, alisema uhaba wa samaki viwandani, umetokana na sababu mbalimbali, ikiwemo uvuvi wa kutumia zana haramu, kutokewa kwa samaki aina ya sangara, kulikotokea Februari, mwaka huu, pamoja na bei inayotolewa na viwanda hiyo.

TRA yawaondoa hofu wafanyabiashara

NA ANGELA SEBASTIAN, Bukoba

WAFANYABIASHARAMKOAWA Kagera wametakiwa kubadili mtaalamo hasil wa kudhani washauri wa mahesabu wanaotambuliwa na Mamlaka ya Mapato Tanzania (TRA), mkoani humo, wanashirkiana na maofisa wa mamlaka hiyo kuwakandamiza.

Uhauri huo ultolewa Meneja Ukagazi wa TRA, Calist Lyimo, wakati wa kikao kati ya mamlaka hiyo na wafanyabiashara, kilicholenga kusikiliza na kutua kero zao, kilichofanyika mwishoni mwa wiki iliyopita, mjini Bukoba.

Akizungumza katika kikao hicho, Katibu wa Chama cha Wafanyabiashara Wakulima na Wenyewe Viwanda (TCCIA), mkoani Kagera, Ladislaus Rwechingura, alisema yapo mambo kadhaa

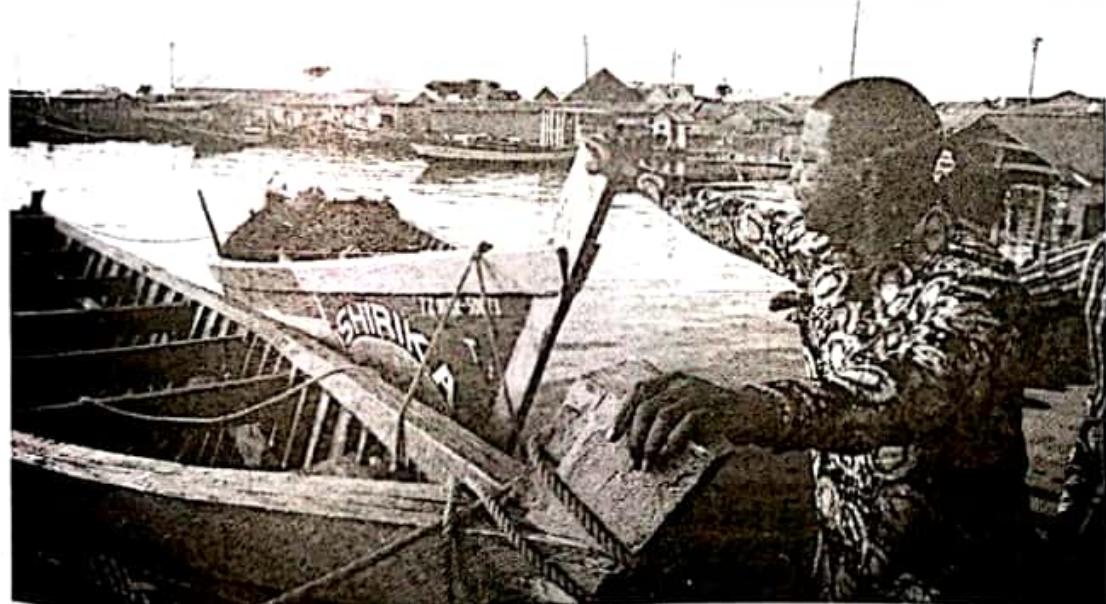
Yapo mambo kadhaa yanayofanywa na hawa washauri mnaowatambua TRA, lakini hamuyaoni. Kumbukeni mshauri ni mtaalamu, hawezu kuwatendea haki wafanyabiashara. Hizi ndizo shida za nchi zetu za dunia ya tatu.

Katibu Chama cha Wafanyabiashara Wakulima na Wenyewe Viwanda (TCCIA), Ladislaus Rwechingura

yanayofanywa na baadhi ya washauri hao, ikiwemo kuwanyanyasa wafanyabiashara na kutowatendea haki.

"Yapo mambo kadhaa yanayofanywa na hawa washauri mnaowatambua TRA, lakini hamuyaoni. Kumbukeni mshauri ni mtaalamu, hawezu kuwatendea haki wafanyabiashara. Hizi ndizo shida za nchi zetu za dunia ya tatu," alisema.

Allongeza: "Tumuache huyu mfanyakibashara aliye kodi halali ya serikali inayojulikana, na yeze abaki na faida ili kumsaldia asilimame na kuendelea na hachara."

USHIRIKA

NAIBU Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Abdallah Ulega, akikagua boti za Chama cha Ushirika wa Wavuvi Zilagula, akiwa ziarani kwenvye Kisiwa cha Zilagula, Wilaya ya Sengerema, mkoani Mwanza. Chama hicho kimepata mkopo wa sh.millioni 100.7, kutoka Benki ya Maendeleo ya Kijiji Tanzania (TADB). (Na Mpigapicha Wetu).

Chama cha Ushirika wa Wavuvi Zilagula

Nipashe Uk.8 Mei 27,2021

Ulega autaka ushirika matumizi vyema boti za mikopo ya TADB

Na Mwandishi Wetu, SENGERO-EMA

NAIBU Waziri wa Mifugo na Uvuvi Abdallah Ulega, amekitaka Chama cha Ushirika cha Zilagula wilayani hapa kutumia vyema mkopo uli-otolewa na

Benki ya Maendeleo ya Kilimo (TADB) kujenga boti za kisasa, ili zisaidie viwanda vya samaki jijini Mwanza kupata malighafi kwa wakati na kwa uhakika.

Akizungumza na waandishi wa habari mwishoni mwa wili, baada ya

kuridhishwa na ujenzi wa boti tatu za kisasa za uvuvi, kati ya boti

tano ambazo zinajengwa kwa mkopo wa Sh. millioni 100.7 ambao umetolewa

TADB kwa chama hicho, Ulega alisema fedha hiyo ni mkakati wa serikali wa kuwapatia wavuvi vyombo vya kisasa na kwamba matumizi mazuri ya boti hizo utavifanya vi-

wanda kupata malighafi kwa uhaki-ka na

pia kuifanya sekta ya uvuvi kutoa mchango mkubwa zaidi kwenye pato la taifa.

"Mpango wa serikali ni kuona sekta ya uvuvi inatoa mchango zaidi katika ukua ji wa pato la taifa na ndiyo ili muweze kupata boti za kisasa zitakazowasaidia kuifanya vyema shughuli zenu," aliwaeleza wanushirika hao na kuongeza ni vyema mkopo huo ukatumika vizuri na

marejesho yake yafanyike kwa wakati.

"Kilio cha wavuvi wengi ni walangazi wanaowanyonya. Walangazi wamekuwa wanufaikaji wakubwa wa nguvu ya mvuvi. Uwapo wa boti hizi utawezesha kupata samaki wengi zaidi ambao watauzwa kwa bei nzuri kwa sababu samaki wanahitajika katika soko la ndani na nje ya nchi," alieleza.

Mkurugenzi Mtendaji wa TADB, Japhet Justine, alisema benki yao

itaendelea kufanya kazi changamoto zote zinazojitokeza kiuwanukosekana kwa mikopo iwa badi ya vyama vya ushirika licha y kufuata taratibu zinazotakiwa.

"Mwanzoni tuliwaomba wavuwaunde vyama vya ushirika ilikuweze

kuwapa mikopo. Tunashuhada kwa sababu mwitikio umekubwa na hivyo kurahisisha kya kuratibu mikopo inayotolewa benki," alisema.

Livestock and Fisheries deputy minister Abdallah Ulega pictured yesterday inspecting boats for Sengerema District's Zilagula cooperative society built with a 100.7m/- loan from the Tanzania Agricultural Development Bank. Photo: Guardian Correspondent

The Guardian Uk.7, May 27,2021

Karatu District Commissioner Abbas Kayanda inspects goats rearing project at Chemchem village in Arusha Region. Photo: Correspondent
Woinde Shizza

NATIONAL NEWS

NMB Bank Plc acting chief of internal audit department Benedicto Baragomwa (R) shakes hands with a representative of Arusha District Commissioner Allan Rushokana (3rd L) after the launch of motorbikes loans project in the northern zone yesterday. Others are from left head of NMB Bank business banking Alex Mgeni, Motornike riders association chairman Okero Costantine (2nd L) and motorbike rider Stella Nguma (R). Photo: Guardian Correspondent

Ulega implores Zilagula cooperative to ensure steady flow of fish to industries

By Guardian Correspondent, Sengerema

Livestock and Fisheries deputy minister Abdallah Ulega has implored Zilagula cooperative society in Sengerema District to use gainfully modern fishing boats they have acquired by loans and ensure Mwanza fish industries get improved flow of fish to enable them maintain their production operations.

Talking to members of the cooperative here after inspecting three, out of the five boats, being built with the help of the 100.7m/- loan from the Tanzania Agricultural Development Bank (TADB), Ulega said he was

satisfied with the quality and performance of the boats and urged the cooperative to make most of the loan, improve the livelihoods of members and ensure steady flow of fish to the industries.

He said steady flow of the raw material to the industries will guarantee the cooperative a secure market, save members from adverse ploys of middlemen and will also translate into increased contribution of the fisheries sector to the national economy.

He urged Mwanza Region

cooperatives to access loans from financial institutions.

"The loud cry we have heard is that fishermen are losing to middlemen in broad daylight. Form cooperatives to eliminate middlemen; to be able to get loans from financial institutions and have guaranteed markets. This is my appeal to all Mwanza Region fishermen," he pleaded.

TADB managing director Japhet Justine said the bank is aware of the fact that cooperatives have always been unable to get loans from financial institutions even after meeting all requisite conditions.

He assured the audience that

challenges the cooperatives are facing. In the past, he said, the bank had difficulty in persuading prospective borrowers to form cooperatives but now the trend is changing for the better.

The chairman of the cooperative, Joram Yuda, thanked the government for remaining steadfast in making pro-poor reforms and cleansing the cooperative movement. "These boats are a glaring evidence of the government's efforts to ensure cooperatives in strategic sectors like agriculture, livestock and fisheries are creditworthy and win-the-confidence-leaders," he said.

Maelekezo>> Kipaumbele kitolewe shughuli za utafiti na ugani

CCM yainyoooshea kidole bajeti Wizara ya Mifugo

Na JUMA ISSIHAKA

CHAMA Cha Mapinduzi (CCM), kimeielekeza serikali kuboresha maeneo saba ya kipaumbele katika Wizara ya Mifugo na Uvuvi, kuitia bajeti ya mwaka 2021/22, kwa lengo la kuleta mabadiliko makubwa na ya kisayansi katika ufugaji, yatakayomgusa mfugaji.

Aldha, imeipongeza serikali kwa utekelezaji wa maelekezo ya Katibu Mkuu, Daniel Chongolo, aliyoyatoa kwa Wizara ya Kilimo, Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi na Wizaraya Nishati, ambapo alizitaka kuzingatia Ilani ya Uchaguzi ya CCM ya mwaka 2020-2025.

Akibaishwa maeneo hayo, Katibu wa Halmashauri Kuu ya Taifa, Itikadi na Uenezi, Shaka Hamdu Shaka, alisema serikali inapaswa kuzipa kipaumbele shughuli za utafiti na ugani, kwa kuviwezesha vituo kufanya kazi zao kwa kufuata ajenda ya kitaifa.

Alisema uanzishwaji huo ni wa madarasa ya mifugo katika halmashauri mbalimbali nchini, ili wafugaji wajifunze ufugaji wa kisasa na wa kibashara, pia kuwepo kwa maofisa ugani kila ngazi, kwa wawezeshwe usafiri wa magari na

pikipiki.

Eneo jingine, alisema ni uanzishwaji wa mifugo na masoko ili kuwa na maziwa na nyama bora, kukidhi soko la ndani na nje, hivyo serikali inapaswa kuimarishe vituo vya uhimilishaji kufikia walau 1,000,000 na kuwajengea uwezo wahimilishaji katika halmashauri zote.

Pia, CCM ameielekeza serikali kununuwa mitamba 500, kwa ajili ya mashamba ya kuzalisha mifugo ya serikali kwa lengo la kuboresha uzalishaji wa mitamba.

Mbali na hilo, alisema serikali kuitia Taasisi ya Mifugo (TALIRI), iendelete tafiti za uzalishaji wa kuku wa kienyeji, kukabiliana na changamoto ya upatikanaji wa vifaranga wa kienyeji bora nchini.

Shaka, alitaja eneo la tatu kuwa ni serikali kutilia mkazo bishara ya mifugo na mazao yake, kwa kujenga na kukarabati minada ya mifugo.

Pia, kufanya mapitio ya ada na tozo mbalimbali, hususan tozo ya thamani ya mizigo na kuondoa zisizo za lazima, kwa nyama zinazouzwa nije ya nchi baada ya ukaguzi wa mifugo.

Kuhusu eneo la malisho na maji, Shaka alisema CCM imielekeza serikali kushirikiana na mamlaka za

serikali za mitaa, kutenga maeneo ya malisho, kuimarishe na kujenga miundombini ya maji.

Akitungumzia migogoro baina ya wafugaji na watumiaji wengine wa ardhi, alisema serikali itafute ufumbuzi wa kudumu wa migogoro kwa kuzingatia maslahi ya pande zote.

Katika sekta ya uvuvi, Shaka alisema inayo naafasi kubwa ya kuchangia pato la taifa na kukuza ajira, ustawi wa watu na uteshelevu wa mahitaji ya samaki nchini, hivyo serikali landae mipango ya ujenzi wa bandari ya uvuvi katika ukanda wa Pwani, kuwezesha meli za uvuvi kutia nanga.

Kadhalika, alisema CCM inaielekeza serikali kukarabati na kupanua vituo vya kuongeza uzalishaji wa vifaranga vya samaki.

Eneo la mwisho, alisema serikali inapaswa kutilia mkazo suala la elimu na mafunzo kwa wavuvi, kusaidia uvuvi endelevu na kusaidia vizzazi vya sasa na vijavyo, kadhalika kupunguza malalamiko ya wavuvi.

Vilevile, alisema CCM imeshauri bajeti ya wizara hiyo, sekta ya uvuvi iangaliwe upya kwa kuwa hakuna vipaumbele vinavyomgusa mvuvi moja kwa moja.

Dk. Mwinyi ajivunia
Serikali ya Umoja
wa Kitaifa Z'bar

Na MWANDISHI WETU

RAIS wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Dk. Hussein Ali Mwinyi, amesema hatua ya kuunda Serikali ya Umoja wa Kitaifa (SUK), imelenga kuwawezesha wananchi kuishi kwa amani na utilivu, hivyo kuharakisha kasli ya maendeleo.

Dk. Mwinyi, alisema hayo jana, ikulu, jijini Zanzibar, alipozungumza na Uongozi wa Tume ya Haki za Binadamu na Utawala Bora, uliomtembelea ofisini kwake.

Alisema uundwaji wa SUK, umelbua ufumbuzi wa changamoto za kislasa zilizoikabilii Zanzibar, na kusisiza kuwa serikali yake itaweka nguvu katika kuyapatia ufumbuzi matatizo ya wananchi, ikiwa ni utekelezaji wa ahadi alizozitoa wakati wa kampeni za uchaguzi mkuu wa mwaka 2020.

Alahidi kushirikiana na tume hiyo kufanikisha vyema majukumu yake na kutimiza mataktwa ya kikatiba.

Rais Mwinyi, alipongeza tume hiyo kwa kuweka mifumo mzuri wa mawasiliano ya kimtandao na kuwafikia wananchi wengi.

Alisema serikali imeshalipatia ufumbuzi suala la kuwepo uwiano wa naafasi za ajira katika vijana wa Tanzania Bara na Zanzibar, kuitia vikao vya Kamati ya Muungano, ambapo sasa Zanzibar itapata wastani wa asilimla 21 ya naafasi katika sekta za Muungano.

Mbali na hilo, alisema serikali kuitia Taasisi ya Mifugo (TALIRI), iendelete tafiti za uzalishaji wa kuku wa kienyeji, kukabiliana na changamoto ya upatikanaji wa vifaranga wa kienyeji bora nchini